

LUND
UNIVERSITY

Centrum för teologi och religionsvetenskap

MRS 201
VT2007
Handledare: Rouzbeh Parsi

Könsneutralt äktenskap? Nej tack!

- en studie av argumentationen som förts av
antagonisterna till könsneutral äktenskapslagstiftning

Björn Nilsson

Abstract

Syftet med denna studie är att studera argumentationen framförd av motståndarna till könsneutral äktenskapslagstiftning. Debatten mot könsneutralt äktenskap har huvudsakligen förts av förgrundsgestalter inom de religiösa samfundet, men debatten har trots detta haft en sekulär karaktär. Med utgångspunkt i en heterosexistisk teoretisk diskurs, har argumentationen analyserats. Studien utkristalliserar argumentationen och hur de formats för att bilda opinion. Slutsatsen visar också på att det stora flertalet argument som förs fram i debatten kan klassificeras som heterosexistiska. Heterosexism är ett symptom av heteronormativitet. I och med argumentationen till största del bestod utav heterosexistiska argument, som reproduceras genom debatten, så verkar de som en starkt normerande kraft, vilket håller individer inom de accepterade normerna och distanserar sig från dem som faller utanför, de blir därmed de anormala.

Nyckelord: heterosexism, heteronormativitet, könsneutralt äktenskap, sexual prejudice, institutional homophobia

Innehållsförteckning

1	Introduktion.....	1
1.1	Inledning.....	1
1.2	Syfte & frågeställning.....	2
1.3	Tidigare forskning.....	3
1.4	Metod.....	4
1.5	Material.....	5
1.6	Definition och förklaring.....	6
2	Heterosexism som teori.....	7
3	Analys.....	10
3.1	Text A.....	10
3.2	Text B.....	13
3.3	Text C.....	20
3.4	Sammanfattning.....	24
4	Avslutning.....	26
4.1	Slutsats.....	26
4.2	Reflektioner & vidare forskning.....	28
5	Referenser.....	29
Bilaga 1	Text A.....	31
Bilaga 2	Text B.....	33
Bilaga 3	Text C.....	35

1 Introduktion

1.1 Inledning

Att könsneutralt äktenskap är en kontroversiell fråga kan man bland annat konstatera genom debatten i USA, där stater valt att förbjuda denna typ av äktenskap. I Europa debatteras frågan, och de flesta stater har hittills valt att inte ta ställning i frågan, med undantag av Spanien och Tjeckien som infört könsneutralt äktenskap. I Sverige tillsattes i januari 2005 en utredning under ledning av f.d. justitiekanslern Hans Regner vars uppgift var att utreda huruvida ”par med samma kön bör kunna ingå äktenskap samt om framtida former för äktenskaps ingående” (SOU 2007:17)

I och med att utredningen påbörjat sitt värv kom också debatten kring huruvida Sverige bör införa könsneutral äktenskapslagstiftning igång. Den huvudsakliga debatten i Sverige har inte tagit religiösa proportioner i den meningen att könsneutralt äktenskap skulle vara opassande med tanke på religiösa texter och dogmer. I stället har debatten förts på ett sekulariserat plan, även då organisationer som driver motståndet mot en ändring i äktenskapsbalken uteslutande har sin rot i religiösa samfund, så som till exempel Evangeliska fosterlandsstiftelsen, pingstkyrkan samt den katolska kyrkan.

Äktenskaps- och partnerskapsutredningen lade fram sitt betänkande, SOU 2007:17, i mars 2007 som skickades till justitieminister Beatrice Ask. Utredning kom i sitt betänkande bland annat fram till att det inte förelåg något hinder för att införa en könsneutral äktenskapslagstiftning i Sverige, och att den bör träda i kraft den 1 januari 2008.

1.2 Syfte & frågeställning

Syftet med den här uppsatsen är att klargöra vilka argument motståndarna till ett könsneutralt äktenskap för fram, vilket är av stort intresse eftersom de nästan uteslutande valt att föra debatten på ett sekulariserat plan, det vill säga inte föra en teologisk debatt. Om debatten i stället hade präglats utav ekumeniska argument hade det varit svårt att finna motargument då de hade varit grundade i en religiös kontext, och en individs tro är inte något man kan eller bör debattera. Debatten kring könsneutralt äktenskap har till största del förts i medier knutna till religiösa grupper, med undantag av ett par debattartiklar i morgontidningar som Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet.

Det är intressant att ställa frågan varför religiösa samfund valt att ta en sekulariserad debatt i frågan kring könsneutralt äktenskap. Det är antagligen mycket enklare att föra en teologisk debatt kring könsneutralt äktenskap eftersom det måste mötas med teologiska argument. Det kan vara så att man vill kunna legitimera sina ståndpunkter även på ett sekulariserat plan, men då riktar sig budskapet snarast till de *redan frälsta*. En annan möjlighet är att det är enklare att bilda opinion med en sekulariserad debatt, då den även riktar sig till en helt annan målgrupp i samhället än de religiöst troende.

En annan fråga som kan ställs i anslutning till detta är vilka konsekvenser denna typ av sekulariserad debatt får för samhället. Det är trots allt en sekulariserad debatt där motståndarsidan till införandet av ett könsneutralt äktenskap leds av religiösa samhällsgrupperingar. Synen på homo och bisexuella inom dessa grupper är sannolikt speglade ur bibliska tolkningar, frågan är hur mycket man låtit och låter sig påverkas utav stycken som Romarbrevet 1:18-32, Korintierbrevet 6:9 och Första Timotheosbrevet 1:9-10. Normerna som reproduceras i debatten kommer rimligen att nå även icketroende, detta i sig kan skapa opinion, speciellt när det handlar om att en majoritet som skall dela med sig av sina rättigheter med en minoritet, där majoriteten dessutom inte har något att vinna på denna äktenskapsreform. Frågeställningen för den här uppsatsen är således:

Vilka argument förs fram av motståndarna till en könsneutral äktenskapslagstiftning, och hur är dessa underbyggda?

Har man genom dessa argument en ambition att bilda opinion utanför den egna gruppen och vad kan en sådan debatt få för samhället?

1.3 Tidigare forskning

Tidigare forskning på området kring könsneutralt äktenskap kan det nämnas att huvuddelen utförts i USA, där man i vissa stater bestämt sig för att lagstifta mot möjligheten för homosexuella att kunna ingå äktenskap. Den vetenskapliga tidning *Hypatia* har till exempel haft ett tema nummer kring könsneutral äktenskapslagstiftning och heterosexism. Erika Faith Feigenbaum var en av artikelförfattarna i detta nummer, och hon behandlar valet 2004 i hennes hemstat Ohio, som införde ett förbud mot könsneutralt äktenskap där röstsiffrorna stod 60-40 procent. Feigenbaum väljer att se omröstningsresultatet ur ett maktperspektiv, de privilegierade heterosexuella mot de icke-privilegierade homosexuella.

Gunnar Andersson vid Max Planck Institute for Demographic Research, Turid Noack och Ane Seierstad vid Statistics Norway och Harald Weedon-Fekjær vid Section of Medical Statistics, Oslo Universitet har gjord en demografisk undersökning ”The Demographics of Same-sex Marriages in Norway and Sweden”, men det är snarast en undersökning av ingångna *partnerskap* i Sverige och Norge och inte samkönade äktenskap.

1.4 Metod

”God forskning kombinerar preussisk precision med österrikisk charm”

Paul Lazarsfeld (citat ur Esaiasson et al, 2004:237)

Argumentation bygger att försöka övertyga någon om en handlingsinriktning, värdering eller verklighetsbeskrivning (Bergström et al, 2000:89). Argumentationsanalysen kan i sin tur ha tre syften: antingen ett deskriptivt, där man söker att rekonstruera en argumentation, ett preskriptivt, där man söker att värdera argumentation och se det till exempel föreligger argumentationsfel, och slutligen kan man undersöka argumentationens beviskraft genom att se om argumenten är hållbara respektive ohållbara (Bergström et al, 2000:91).

Den argumentationsanalys som begagnas i studien är den deskriptiva. Genom att använda sig utav ett deskriptivt angreppssätt kan de olika argumenten utkristalliseras, vilka sedan kommer att vara avgörande i den teorikonsumerande analysen. Men genom att även ta hänsyn till ett preskriptivt angreppssätt respektive att undersöka argumentationens beviskraft, kan man vidare se hur argumentationen är konstituerad, vilket är av vikt för att kunna fullfölja studien. Jag har i den här studien valt att använda mig av Arne Næss modell för deskriptiv argumentationsanalys, en så kallad *pro et contra* analys (Bergström et al, 2004:95). Den här typen av argumentationsanalys går ut på att finna tesen (T) som textens avsändare sedan argumenterar för och/eller emot. En text av argumenterande karaktär består utav en tes med en eller flera argument, vars uppgift är att understödja eller undergräva tesen. Argument som stödjer tesen benämns som pro-argument (P) emedan argument som undergräver tesen benämns som contra-argument (C). Vidare kan man i en text finna pro- och contra-argument som understödjer eller undergräver ett pro eller contra-argument för tesen, dessa benämns som argument av andra ordningen. Argument av första ordningen är de som riktar sig direkt mot tesen och benämns som P1, P2 etc. eller C1, C2 etc. Argument av andra ordningen, till exempel ett först pro-argumentet för tredje contra-argumentet benämns P1C3 (Bergström et al, 2000:96-101). En text kan också ha påstående som inte går att klassificera som pro- eller contra-

argument, då de är premisser till argumenten. Premisser utskriv med den grekiska bokstaven ϕ (Bergström et al, 2000:104-105).

I analysen kommer resultatet av argumentationsanalysen att användas, då argumenten från de texter som valts är nödvändig för analysens genomförande. I analysen kommer det att förklaras vilken typ av argument det är enligt pro- et contraanalysen. Vidare kommer argumenten och premisserna att vara markerade i texten med kursiv still, då att de blir enklare att finna. Resultatet av argumentationsanalysen presenteras i bilagorna ett till tre.

Det måste medges att det kan finnas synpunkter på argumentationsanalysen, då den innebär ett mellanled mellan den ursprungliga texten och studiens analys. Ett mellanled innebär alltid en risk att något faller bort eller feltolkas, men det är en förhoppning att argumentationsanalysen bidragit mer till studiens fördel än nackdel då den är ett bra, eller snarast det bästa, verktyg för att strukturera upp en text och utkristallisera avsändarens tes och argumentation.

1.5 Material

Materialet som använts i studien är huvudsakligen tre texter som härrör ur debatten kring könsneutralt äktenskap. I samband med att den parlamentariska utredning utav könsneutralt äktenskap grundades en organisation kallad Bevara Äktenskapet, och den har som syfte att driva motståndet mot ett könsneutralt äktenskap som en lobbygrupp. Organisationen Bevara Äktenskap har ett så kallat upprop som man kan skriva på, vilket också gjorts i skrivande stund av cirka 58000 människor däribland flera offentliga profiler. Initiativtagarna till Bevara Äktenskapet är biskop Anders Aborelius från katolska kyrkan, pastor Sten-Gunnar Hedin från Pingströrelsen och generalsekreterare Stefan Gustavsson från Svenska Evangeliska Alliansen.

Bevara Äktenskapet är den lobbygrupp som haft störst utrymme i svensk massmedia i debatten kring könsneutralt äktenskap, och därför har det fallit sig naturligt att det är just texter som härrör från denna organisation som har fått ligga till grund för argumentationsanalysen. Bland annat rör det sig om själva uppropstexten från namnsamlingen som Bevara Äktenskapet samlar in som även publicerats i snarlikt utförande på Svenska Dagbladets debattsida. Den andra

texten är organisationens argumenterande text om varför inte Sveriges Riksdag bör rösta för en ändring i den nuvarande äktenskapsbalken. Slutligen rör det sig om en ledare i tidningen Dagen, som uppmanar läsarna att skriva på uppropet Bevara Äktenskapet.

Dessa tre texter har fått ligga som grund för argumentationsanalysen, bland annat på grundval av att de är väldigt representativa för den sida som inte vill tillåta ett könsneutralt äktenskap, samt att de två första skapats av den största enskilda lobbyorganisationen på området, och den sista därför att den är från en av landets ledande kristna tidningar och har starka lojalitetsband till den förutnämnda lobbyorganisationen.

Valet av material har återverkningar för resultatets validitet och spelar stor roll för den här studien, då materialet av utrymmesskäl begränsats till tre texter. Med enbart tre texter riskerar resultatet att bli snedvridit om inte materialet är representativt med verkligheten. Organisationen *Bevara äktenskapet* får dock ses som den största lobbyorganisationen som arbetar för bevarandet av den nuvarande äktenskapslagstiftningen. I och med att två av texterna är hämtade direkt från ovan nämnda lobbyorganisation och att den sista och tredje texten är författade av en sympatisör till *Bevara äktenskapet*, vill jag påstå att texterna speglar en god bild av motståndarna, till könsneutral äktenskapslagstiftnings argumentation.

1.6 Definition och förklaring

HBT – är en akronym för homosexuella, bisexuella och transpersoner. I den här uppsatsen har jag valt att nästan uteslutande tala homo- och bisexuella, då dessa är sexuella läggningar emedan begreppet transpersoner inte är en sexuell läggning utan snarast en könsidentitet. Detta betyder inte att könsidentiteter inte anses vara viktiga, det är precis tvärt om, men det blir här smidigare att särskilja sexuell läggning och könsidentitet, och det är enbart av den anledningen som särskiljningen görs.

2 Heterosexism som teori

Heterosexism är kanske ett främmande begrepp för många, och det är lätt att blanda ihop med andra snarlika begrepp. Begrepp som är identiska eller nästan identiska med heterosexism kan sägas vara *sexual prejudice* eller *institutional homophobia*. Begreppet homofobi, som myntades av George Weinberg 1972, och definieras som: "irrational fear of, aversion to, or discrimination against homosexuality or homosexuals" (Encyclopedia Britannica, 2007). Homofobi har kommit att bli ett populärt begrepp som ofta hörs i samhällliga debatter, men inomvetenskapligt anses det nu snarast som ett missvisande begrepp då man pratar om irrationell rädsla nästan som en klinisk fobi. Begreppet homofobi tar det inte heller hänsyn till strukturerna som skulle hålla det här fenomenet alltjämt levande (Peel, 2001:544).

Heterosexism är det begrepp som till viss del ersatt homofobi, då det på ett bättre sätt tar hänsyn till fler faktorer samt att det lyfts från att uteslutande varit ett fenomen på individnivå till strukturell och institutionellt fenomen. Heterosexism är inte liktydigt med homofobi, utan detta begrepp innebär snarare att man stigmatiserar icke heterosexuella beteende, identiteter, relationer eller grupper genom samhällliga normer och institutioner (Herek, 1990). Detta innebär bland annat att det sällan är fråga om ett mikroperspektiv när man talar om heterosexism, utan det handlar snarast om makronivå där man riktar sig mot hbt-personer som grupp, inte som enskild individ. Heterosexism har sin grund i att heterosexuella ses, och ser sig själva, som *normala* människor, medan homosexuella ses som anormala eller avvikande i någon form (Brickell, 2005:85).

Heterosexism är en teoretisk del som används både i feministiska diskursen såväl som den queerteoretiska, då heterosexism cementerar heterosexuella normer. Heterosexism liknar heteronormativitet, vilket i sig inte är konstigt eftersom heterosexism som teoretisk diskurs har lånat mycket från begreppet heteronormativitet. Inom queerteori är heteronormativitet en viktig teoretisk ansats som bygger på meningen om att alla är heterosexuella och att det är det naturliga sättet att leva. Homosexuellitet kan sägas ingå i heteronormativiteten då

det är den som gör heterosexualiteten till det normala. Heteronormativiteten är starkt normerande, vilket får det som avviker från normen att sticka ut, vilket i sin tur därför blir onaturligt och fel (Rosenberg, 2002:100). Tiina Rosenberg, professor i genusvetenskap ger en bra bild utav heteronormativitetsproblematiken:

Även om det normala ofta presenteras som ett statistiskt genomsnitt är det helt beroende av moraliskt etablerade normer. Heterosexualitet må vara statistiskt sett den vanligaste formen av sexuell samvaro, men det är heteronormativiteten, inte heterosexualiteten i sig, som garanterar dess status som norm genom att definiera och utestänga det onormala.

(Rosenberg, 2002:101)

Heterosexism kan delas in i två huvudkategorier: den ontologiska heterosexismen och kulturella heterosexismen. Den ontologiska heterosexismen har sin grund i en konservativ kristen värdegrund, där man talar om homosexualitet som abnormitet, där homosexuella är syndfulla människor med en svagt moralisk själ, i starkt behov av styrning från dem som är bättre moraliskt beskaffade. Den ontologiska heterosexismen lever till viss mån kvar inom konservativa samhällsgrupperingar, men den kan inte sägas ha någon större utbredning i dagens samhälle (Brickell, 2005:85-86). Den heterosexism som till största delen är rådande i dagens samhälle och i debatten är den kulturella heterosexismen och den som kommer att användas i den här studien under benämningen *heterosexism*.

Kulturell heterosexism kan förstås som att heterosexualiteten är hotad av en politiserad hbt-grupp eller lobbyorganisationer för hbt-rättigheter. Heterosexualiteten är normen i samhället och homosexualitet är ett hot mot denna då den vill bryta ner de klassiska heterosexuella normerna och värdena. En klassisk heterosexistisk åsikt kan vara att det är klart man ska vara tolerant mot homosexuella, så länge de inte syns, försöker påverka samhället eller inta den *normala* positionen som är förbehållen heterosexuella individer (Brickell, 2005:86-87). Erika Feigenbaum beskriver förhållandet mellan homo- och heterosexuella i en heterosexistisk diskurs ur ett maktperspektiv, där hon menar att heterosexuella tillhör en privilegierad grupp i motsats till de homosexuella. Maktperspektivet mellan de privilegierade och de ickeprivilegierade beskrivs som följande:

Members of privileged groups, in this instance straight people, have the luxury of determining acceptability (Feigenbaum, 2007:7)

Det ovan nämnda maktperspektivet kan nämnas som det faktiska, i den meningen att den beskriver maktrelationen mellan hetero- och homosexuella, men tittar man på heterosexistiska uttalande kan man tala om en annan verklighet inom den heterosexistiska diskursen. Det påpekas bland annat att olika institutioner, till exempel statliga, har övertagits av homosexuella intressen för att ytterliggare förespråka sina särintressen. Det argumenteras för att homosexuella har blivit starka genom att ockupera allmänt utrymme, bland annat genom prideparader, när de egentligen borde hålla sin sexualitet i den privata sfären. Vidare sägs det att genom att ta det offentliga rummet i besittning utövar de homosexuella en kontroll över de heterosexuella genom att bestämma vad som får och framförallt inte får uttryckas. Detta kan ses som en strategi för att förstärka den heterosexuella dominansen över de homosexuella genom att förneka den egna gruppens dominans och i stället peka på de homosexuellas makt och inflytande (Brickell, 2005:95-96).

3 Analys

3.1 Text A

Tesen i den första texten är att man inte bör tillåta könsneutrala äktenskap och är uppbyggd kring fyra huvudargument, inom argumentationsanalysen kallade pro-argument till tesen, som drivs i den behandlade texten. Det första pro-argumentet består av att *familjen byggd på äktenskapet mellan man och kvinna utgör den naturligt grundläggande entiteten i ett samhälle och att den därav har rätt att åtnjuta skydd från samhället*. Som premiss till ovanstående uttryckta pro-argument hävdas att *denna ordning och skydd finns stipulerat i FN konventionen om de mänskliga rättigheterna, artikel 16*. Om argumentet i sig kan det finnas olika uppfattningar, men FN-konventionen i sig stipulerar inte uttryckligen att äktenskapet specifikt ska råda enbart för relationer mellan män och kvinnor, utan det snarast är en tolkning som textens debattörer valt att göra. Få individer är villiga att kritisera de mänskliga rättigheterna som FN-konventionen stadgar, då de är allmänt vedertagna och legitima. Genom att hävda FN-konventionen om de mänskliga rättigheterna begagnar sig debattörerna utav ett auktoritetsargument, ett så kallat *argumentum ad verecundiam*, för att genom konventionens legitimitet stärka legitimiteten i det egna argumentet.

Det beskrivna argumentet kan sägas vara auktoritärt konservativt, en position under kulturell heterosexism, då innebörden i argumentet är av det slaget att samhällsordningen är ömtålig och lätt kan förstöras av en ombytlig och amoralisk befolkning. Det är därför viktigt att konstruera spärrar för vad som är tillåtet, speciellt i förhållande till sexualitet, femininitet och maskulinitet (Brickell, 2005:91). Genom att begränsa äktenskapsbegreppet till ett förhållande enbart mellan man och kvinna har man stängt ute andra tänkbara *amoraliska* konstellationer. Familjen bygger på den *moraliskt riktiga* formen av äktenskapet,

där moraliskt riktiga värderingar angående sexualitet, femininitet och maskulinitet kan reproduceras.

Det andra pro-argumentet är att *föreningen mellan man och kvinna alltid haft ensamrätt till begreppet äktenskap och åtnjutit särskilt skydd från samhällets sida* och av den anledningen borde denna ensamrätt bestå. Premissen till argumentet är att denna *livgivande förening mellan man och kvinna är samhällets urcell*. Fokuseringen i argumentet ligger i att man hävdar institutionens ålder som legitimitet för fortsatt existensberättigande, vilket i sig bryter mot argumentationsreglerna, då ålder i sig inte är en legitim orsak att åberopa. Det är dock fel att underskatta argumentation av det här slaget då den vädjar till individers patos (Bergström et al, 2000:90-91). Genom att blanda in begreppet *livgivande* anspelar man också på att heterosexualiteten har en särställning gentemot homosexualiteten då den har en livgivande funktion. Detta kan man klassificera som ontologisk heterosexism, då det handlar om att homosexuella inte kan leva upp till samma *standard* som heterosexuella av den enkla anledningen att de är homosexuella (Brickell, 2005:86).

Tredje pro-argumentet i texten om varför man inte bör tillåta könsneutralt äktenskap är att det är för *barnens bästa*. Som premiss för argumentet hämtas legitimitet från FN:s barnkonvention, artikel 7:1, om att barnet så långt som möjligt skall få omvårdnad av både sin mamma och pappa. Detta är i sig en fri tolkning av konventionstexten vilken lyder som följer:

Barnet skall registreras omedelbart efter födseln och skall ha rätt från födseln till ett namn, rätt att förvärva ett medborgarskap och, så långt som det är möjligt rätt att få vetskap om sina föräldrar och bli omvårdad av dem.

(FN:s internationella konvention om barns rättigheter artikel 7:1).

En andra premiss för det tredje pro-argumentet handlar om att *äktenskapet är den relation som bäst tillgodoser barnens behov*. Pro-argumentet till andra premissen för tredje pro-argumentet är: *om äktenskapet görs könsneutralt kan det inte längre kopplas naturligt till barn och barns rättigheter – den samkönade relationen är ju principiellt steril*. Detta är i sig ett argumentationsfel, kallat *ignoratio elenchi*, vilket betyder att stödargumentet saknar betydelse för huvudargumentet. Första

pro-argumentet för det tredje pro-argumentet säger att *med ett könsneutralt äktenskapsbegrepp kommer barnen med nödvändighet att hamna i bakgrunden då det inte finns någon unik, av staten sanktionerad, institution för mamma-pappa-barn-relation*. Som premiss till det ovanstående stödargumentet hävdas att *detta inte är rimligt så länge barnets bästa sätts i första rummet*. Edward R Lobaugh et al menar att det empirist inte går att peka på att heterosexuella skulle vara bättre föräldrar än homosexuella:

Of note, this author was unable to find any professional medical, healthcare, or mental health organization that officially opposes adoption by gay male couple. Professional organizations state their position based on scientific research, rather than societal norms. However, societal norms, stereotypes, and stigma continue to provide significant concern and question the appropriateness of adoption of children by gay-male couples (Lobaugh et al, 2006:191).

Argumentet att man inte ska tillåta könsneutralt äktenskap för barns bästa har sin grund i heterosexism, med stöd från bland annat ovan nämnda forskare. Argumentationen bygger på att man vädjar till individens patos genom att hävda att barn kommer att fara illa genom ett ingrepp i äktenskapsbalken och till logos genom att legitimera argumenten med FN:s barnkonvention. Man kan i det här argumentet se maktförhållandet mellan heterosexuella och homosexuella ifråga om privilegier, där heterosexuella är de privilegierade och därför har möjligheten att sätta gränserna för vad som är acceptabelt för de ickeprivilegierade homosexuella (Feigenbaum, 2007:6). Trots att det rent vetenskapligt inte går att hitta några hållbara argument om varför inte homosexuella skulle kunna goda föräldrar, sätts ändå en gräns för vad som kan accepteras vilket resulterar i att debattörerna i det här fallet måste hävda sig med känslomässiga argument byggt på heteronormativ och heterosexistisk grund, i avsaknad av annan bevisföring.

Det fjärde och sista huvudargumentet i texten är att *det inte är diskriminerande att bevara äktenskapet mellan en man och en kvinna*, och som premiss till argumentet uttrycks att *registrerat partnerskap ger samma juridiska och ekonomiska trygghet som ett äktenskap*. Som första pro-argument till fjärde

pro-argumentet hävdas att *om äktenskapsbegreppet utvidgas till att omfatta två män eller två kvinnor öppnas däremot dörrarna för att också andra samlevnadsformer, som inte är allmänt accepterade ska definieras som äktenskap*. Första pro-argumentet till fjärde pro-argumentet, kan klassas som ett felslut, ett så kallat *sluttande planet argument*, där finns också tendenser till ett så kallat *straw man argument*, även om det inte är helt uttalat i denna text. *Sluttande planet argument* går ut på att man målar upp en bild där A blir, genom små steg via B, C, D etc, så småningom till ett Ö och eftersom Ö är oacceptabelt bör man därför inte heller tillåta A. Ett *straw man argument* bygger på att man målar upp en bild av vad kontrahenten anser och därefter skjuter sönder ståndpunkten, utan att egentligen ha mött något reellt argument (Damer, 1995:157-159).

Det hävdas att det inte är diskriminerande att bara tillåta äktenskap mellan man och kvinna, då homosexuella har registrerat partnerskap som alternativ vilket ger samma juridiska och ekonomiska trygghet som ett äktenskap. Ponera att man skulle skilja på etniska svenskar och medborgare av annat etniskt ursprung genom att ha olika benämning för medborgarskapet för respektive kategori. Detta skulle närmast klassificeras som kulturell rasism emedan man på ett liknande sätt kan klassificera debattörernas argument för kulturell heterosexism. Att man vidare argumenterar med felslut må vara en estetisk plump i argumentationsprotokollet. Det skall dock noteras, som tidigare nämnts, att argument av den här karaktären inte skall underskattas då den vädjar till andra i den privilegierade heteronormativa gruppen. Skulle man välja att tolerera att även homosexuella skall ha rätt att ingå vigsel borgerligt ska det vara tydligt att följderna av sådan empati för de tolererade slutar med följder som är oacceptabla för samhället (Brickell, 2005:92).

3.2 Text B

Tesen i andra texten är i likhet med den första att inga könsneutrala äktenskap bör tillåtas. Första pro-argumentet för tesen är *att argumenten för att införa könsneutralt äktenskap är för svaga*. Detta i sig är ett logiskt felslut, så kallat önsketänkande, till exempel: jag vinner på att to att P är sant och därför tror jag på P (Damer, 1995:96-98). Det skulle i och för sig vara möjligt att argumenten är

svaga, men att konstatera detta, innan en redogörelse för dessa är gjorda stärker sannolikheten för ett logiskt felslut. Andra pro-argumentet är att *äktenskapet har en urgammal definition som går ut på att det är en livslång förening mellan man och kvinna*. I likhet med första texten utgår man här från ålder som legitimerande i sig själv, vilket är ett argumentationsfel. Om åldern vore ett legitimerande skulle man teoretiskt kunna försvara en mängd gamla sedvanor. Den urgamla definitionen för äktenskapet preciseras i argumentet, men definitionen i sig är heterosexistisk och andra definitioner som strider mot denna går att finna. Chrys Ingraham, professor i sociologi, har en alternativ definition av det urgamla äktenskapet:

First and foremost, marriage is anything but "natural". It is a historically variant social agreement originally established to secure ownership of women and children and thereby guarantee the inheritance of property. Its early history is linked to state control over private property. (Ingraham, 2005:7)

Tredje pro-argumentet är att ändra lagen i äktenskapsbalken är godtyckligt eftersom man väljer att ändra på ett av många kriterier, och som första pro-argument för tredje pro-argumentet hävdas att om man ändrar för kön kan man lika gärna ändra antalet personer, ålder eller huruvida det måste röra sig om människor överhuvudtaget. Stödargumentet till tredje pro-argumentet är ett logiskt felslut då man valt att använda sig av argumentation som "straw man argument" och/eller "sluttande planet argument". Argumentet har också tydliga inslag av heterosexism då man presenterar den heterosexuella relationen som normen, det normala, och att det som faller utan för normen inte bör tillåtas utan snarare bekämpas eftersom det andra, homosexualiteten, försöker ta sig in i det normala, den heterosexuella normen, och därigenom ändra den (Brickell, 2005:96-97). Vidare kan det i stödargumentet utläsas att man jämför homosexuella relationer med till exempel zoofili, vilket stödjer argumentet man likställer allt som faller utanför den heterosexuella normen som onormalt och icke acceptabelt. Därigenom klumpar man ihop homo- och bisexuell läggning med parafili, vilket kan ha sin grund i att man antingen ser homo- och bisexuell

läggning som en parafili eller att man vill att homo- och bisexualitet skall associeras med parafili.

Fjärde pro-argumentet för tesen är att könsneutralt äktenskap löser upp äktenskapet som institution. Vilket innebär att om man utvidgar äktenskapsbegreppet skulle det innebära slutet för äktenskapet som institution. Argumentet som sådant innebär att man ser på homosexuella som något utanför det normala, homosexuella som en politiserad grupp som försöker ta sig in i den heterosexuella normen. Opponenterna, mot att homosexuella försöker ta sig in i den rådande normen och ändra den, tar sig inte rollen som opponenter utan den som försvarare utav den rådande heterosexuella normen gentemot dem som försöker invadera den (Brickell, 2005:95). Argumentet som sådant vädjar till individers patos, då det hävdas att om man skulle visa sig tolerant gentemot de homosexuella kommer det enbart att skada de som tolererar, det vill säga de heterosexuella, genom att könsneutralt äktenskap innebär dödstöten för äktenskapet som institution.

Femte pro-argumentet handlar om att man inte kan jämföra heterosexuallitet med homosexuallitet. Första premisen till detta argument är att det finns skillnader mellan män och kvinnor, precis som det finns mellan hetero- och homosexuella. Andra premisen till argumentet är att Heterosexualitet leder till reproduktion, vilket inte homosexuallitet gör. Som stödargument till andra premisen hävdas att hela mänsklighetens framtid hänger på reproduktion. Man kan alltså inte jämföra heterosexuallitet med homosexuallitet på grund av det biologiska faktum att en man och en kvinna kan få ett gemensamt biologiskt barn, emedan två kvinnor eller två män inte har möjligheten att skaffa ett gemensamt biologiskt barn. Vidare bygger argumentationen på att hela mänsklighetens framtid hänger på att heterosexuella par kan få gemensamma biologiska barn. Frågan som kan vara legitim att ställa är om fertiliteten mellan två individer är avgörande för om man ska få ingå äktenskap eller inte. Den här tankegången härrör ur ontologisk heterosexism, då man säger att heterosexuella är de normala individerna, vilket medför att homosexuella individer är de anormala (Brickell, 2005:85). Den ontologiska underlägsenhet som råder för homosexuella är starkt genomgående i argumentet, vilket också manifesteras av debattören med "[d]et som är olika ska inte benämnas lika" (Holmström, 2006). I den debatterande texten nämns kring femte pro-argumentet att kvinnor och män kompletterar

vararandra, och att där finns skillnader mellan kvinnor och män. Borde det då inte vara logiskt att homosexualitet och heterosexuellitet komplettera varandra enligt den här typen av argumentation, men det kommenteras inte i artikeln och ska man tolka det utifrån den ontologiskt heterosexistiska tonen i argumentet så kompletterar inte homo- och heterosexuellitet varandra. En annan fråga som uppenbarar sig är om ickefertila heterosexuella par borde ha rätt att ingå äktenskap enligt den här typen av resonemang, men frågan behandlas av debattören i sjunde argument, och kommer därför att tas upp i anslutning till detta.

Sjätte pro-argumentet, i likhet med ett argument i text A, är att äktenskapet är det bästa för barnen. Som stödargument förs det fram ett pro-argument för sjätte pro-argumentet som är att äktenskapet är en institution med syfte att stärka den långsiktiga gemenskapen mellan mannen och kvinnan till gagn för deras barn, och som pro-argument för föregående pro-argument hävdas att: skiljs äktenskapet och föräldraskapet från varandra innebär det att äktenskapet inte längre är en institution som markerar föräldraskapet. Som första contra-argument sägs det att många barn växer upp i andra konstellationer än det traditionella äktenskapet. Detta följs utav ett första och ett andra contra-argumentet till contra-argumentet för sjätte pro-argumentet (C1C1P6): lagen bör utgå från den goda principen om äktenskapet, (C2C1P6): man kan inte blanda ihop deskriptiva och normativa perspektiv.

Det som uttrycks är att barn har det bäst i ett heterosexuellt äktenskap och att lagen borde utgå ifrån det som är bäst för barnen. Genom att införa könsneutralt äktenskap förlorar äktenskapet sin roll som markör för föräldraskapet. I och med detta utgår man också ifrån att barn, i ett teoretiskt, samkönat äktenskap har det sämre än i ett heterosexuellt. Argumentationen lider för det första utav brist på vetenskapligt förankrade grunder till varför homosexuella inte skulle kunna vara lika goda föräldrar som homosexuella (Lobaugh et al, 2006:191). I text A togs ett liknande argument upp och i den föregående delen av analysen som behandlade den texten presenterades att inga sakliga skäl kunde anföras om varför homosexuella skulle vara sämre föräldrar än heterosexuella (se delkapitel 3.1). Det som kan utkristalliseras av detta, med stöd av debattören själv, är att det handlar om normativa anledningar till varför inte homosexuella skulle vara lika bra föräldrar som heterosexuella. Som exempel på att det handlar om heterosexistiskt normativa värderingar kan det nämnas att det

inte spelar någon roll huruvida ett barn växer upp hos två föräldrar, utan det som är essentiellt är att det rör sig om två heterosexuella individer som ingått äktenskap med gemensamma biologiska barn, för barnets bästa. En kärleksfull tvåsamhet är inte tillräckligt enligt debattörens åsikt, och med detta har man visat på att homosexuella antingen är lägre värderade än heterosexuella eller att de enda normerna kring barnuppfostran och föräldraskap går att finna i den heterosexuella normen.

Sjunde pro-argumentet för tesen är att det är omoraliskt att medvetet planera en uppväxt för ett barn där det inte har kontakt med sina biologiska föräldrar. Som contra-argument till sjunde pro-argumentet korrigeras argumentet med att såvida det inte rör sig om ett heterosexuellt par som inte kan få barn. Som premiss till detta argument menar man att det handlar om motiv, då ett sterilt heterosexuellt par inte kan rå för situationen emedan ett homosexuellt par biologiskt omöjligt kan få barn tillsammans och därför aktivt planerar att skaffa barn på ett annat sätt. Man kan klart konstatera att vare sig det rör sig om motiv eller moral är det ett fall av diskriminering av homosexuella. Vidare kan man med denna typ av argumentation ställa sig frågan om huruvida man skall förhålla sig till ett heterosexuellt par där bara den ena partnern är steril. Debattören hävdar bland annat, som kommer att behandlas längre fram, att homosexuella visst får gifta sig, men inte med vem som helst, då till exempel med en individ av det egna könet. Med den här typen av logik borde inte ett heterosexuellt par få gifta sig där en av parterna är steril, då den fertila borde hitta en annan fertil partner istället, för den kan ju rent teoretiskt få barn, bara inte med den befintliga partnern.

Argumentationen kring fertilitet som grund för äktenskap är djupt rotad i ontologisk heterosexism, men samtidigt reducerar man äktenskapet till en form av reproduktionsmekanism, vilket sannolikt inte stämmer överens med majoriteten av svenskarnas syn på vad ett äktenskap är. Även om detta är en av de logiska följderna betyder det inte nödvändigtvis att detta är den reella följden av för den här typen av argumentation, då man vädjar till individens patos att barn far illa i andra typer av relationer. Detta är en inneboende effekt av heteronormativiteten att man tvingar in heterosexuella i ett visst mönster, att äktenskapet är det enda rätta om man skall skaffa barn, det bidrar också till heterosexism då detta effektivt utesluter homosexuella som bra föräldrar då de aldrig kan skaffa gemensam biologisk avkomma.

Det åttonde pro-argumentet för tesen är att det heterosexuella äktenskapet skyddar troheten mellan parterna. Som pro-argument för åttonde pro-argumentet menar man att homosexuella är mer promiskuösa än heterosexuella, och som premiss till stödargumentet hävdar man att könsneutralt äktenskap skulle lösa upp normen om tvåsamheten. Vidare finns ett pro-argument för premissen vilket är att en del gayaktivister aktivt arbetar med att ödelägga troheten som norm till förmån för full promiskuitet, även om den svenska homolobbyn än så länge ligger lågt med dessa idéer. Först kan man konstatera att pro-argumentet för premissen är ett så kallat felslut, benämnt ad hominem-argument och straw man argument, då detta är ett påhopp mot vad man får anta är RFSL eller en konstruerad motståndare där man målar upp dess avsikt och sedan angriper den. Trots detta, som tidigare nämnts, är felslut av den här karaktären mer effektfulla om man vill övertyga en opinion än att säga att det finns individer som hellre ser en norm till förmån för ett öppet förhållande än det rådande äktenskapsbegreppet. Med detta i färskt minne kan man notera att debattören har en ambition att övertyga andra, vilket kanske inte framstår en nyhet, men det kan fortfarande vara värt att notera att när man medvetet använder sig av felslut för att få något att framstå som mer dramatiskt än vad man kanske har belegg att framställa det som, då är det fråga om opinionsbildande, svart på vitt.

Vidare kan man lägga märke till den stereotypa framställningen av homosexuella som grupp utanför den normala och respektabla normen, vilket i sin tur innebär att konceptet av en tolererbar homosexuell är en individ som håller sig inom de feminina ramarna, för kvinnor, och de maskulina ramarna för män, att han hon besitter konservativa familjevärderingar etc. (Seidman, 2005:44-45), vilket sammanfattar rigiditeten i heteronormativiteten både för hetero- som homosexuella. Man kan också fråga sig huruvida validiteten i argumentet att könsneutralt äktenskap skulle lösa upp normen om tvåsamheten. Att argumentet förs fram är i sig inte konstigt då det är ett kraftfullt argument, men likväl heterosexistiskt i den meningen att man menar att homosexuella inte har en plats i skapandet av normen om tvåsamheten. Vad gäller validiteten kan man möjligen säga att den stämmer så till vida att den rådande normen kanske inte förblir den enda acceptabla men tvåsamheten i sig stärks sannolikt i och med att fler blir inkluderade i den äktenskapliga tvåsamheten än tidigare.

Nionde pro-argumentet uttrycker att äktenskapet mellan man och kvinna är ett uttryck för att mannen och kvinnan behöver varandra. Pro-argumentet för nionde pro-argumentet är att detta är okontroversiellt när det handlar om en arbetsplats eller styrelse. Huvudargumentet är i sig egentligen ovidkommande, då ett könsneutralt äktenskap tillåter alla tre formerna av sexuell läggning, men att en kvinna inte skulle få gifta sig med kvinna enbart därför att mannen och kvinnan behöver varandra kan inte sägas vara proportionellt. Vidare signalerar argumentet vidare ett ontologisk heterosexistisk synsätt, där lesbiska kvinnor inte är riktiga kvinnor och homosexuella män inte är riktiga män i och med att de inte behöver en person utav det motsatta könet. Med detta menas att där finns en form av underlägsenhet inblandat och ska inte blandas ihop med feministen Monique Wittigs berömda uttryck att "Lesbians are not women". Detta härrör snarare ur att heteronormativiteten skapar den form av kön som är normen, det vill säga att man skapar kön, och inget man föds med. Som exempel kan man ta heterosexualitetens köns kategorier som är man och kvinna emedan det för homosexualiteten i dag är lesbiska och bögar (Lindholm, 1994:144-145). Det handlar alltså om synen på kön och sexualitet, hur kön och sexualitet skapas och hur det upplevs. Detta illustreras bra i:

...when thought by the straight mind, homosexuality is nothing but heterosexuality. (Monique Wittig, 1992)

Första contra-argumentet till tesen är att äktenskapet är diskriminerande eftersom alla inte får gifta sig, vilket följs utav första contra-argumentet till första contra-argumentet med att det inte är diskriminerande eftersom alla får gifta sig men inte med vem som helst. Premissen till detta contra-argument är att det måste finnas lagar som hindrar människor att gifta sig med till exempel sina barn, eller med andra redan gifta människor. Andra contra-argumentet till första contra-argumentet är att det är ett populistiskt argument som undergräver ett meningsfullt samtal om människor och rättigheter. Första contra-argumentet till tesen är av retoriskt slag, då den inbjuder till ytterligare contra-argument mot första contra-argumentet, därför skall inte första contra-argumentet i sig tolkas som om den vore debattörens åsikt. Man menar att äktenskapsbalken, som den ter sig i dags

läge, inte är diskriminerande då det måste finnas regler. Dessutom får homosexuella gifta sig, bara inte med en individ av samma kön. Detta argument fördes fram i text A och behandlas mer ingående i samband med det, men det kan noteras att man blandar ihop sexuell läggning med parafilier. Som exempel kan inte en pedofil gifta sig med ett barn, men pedofili är ingen sexuell läggning, utan en pedofil kan vara antingen hetero, homo eller bisexuell, och detta gäller naturligtvis för alla parafilier. Detta faktum verkar debattören inte ta hänsyn till, antingen utav ignorans eller heterosexism, då allt utanför det normala klumpas ihop som det andra. Faktum kvarstår också att i och med att man gör denna distinktion innebär det att äktenskapet som det ser ut i dag inte är öppet för alla individer, oavsett sexuell läggning, vilket är diskriminerande. Yttrandet, att det är ett populistiskt argument att hävda att äktenskapet av idag är diskriminerande och att en sådan inställning hämmar meningsfulla samtal om människor och rättigheter, är i sig ett utslag av heterosexism. Det är även neokonservativ heterosexistisk position i och med att man menar att politiserade homosexuella är en typ av "MindNazis" som arbetar med tankeövervakning i och med kravet på politiskt korrekthet, vilket resulterar i att de heterosexuella männen blir offer för politiserade homosexuellas krav kring politisk korrekthet för alternativa normer och identiteter (Brickell, 2005:92-93). Det är också ett effektivt retoriskt argument då man pekar på de homosexuella som orsak till att det inte går att föra meningsfulla samtal om människor och rättigheter.

3.3 Text C

Tesen i den tredje texten, är densamma som i de andra två, att man inte bör tillåta könsneutrala äktenskap. Första pro-argumentet för tesen är *att det kristna äktenskapet varken kan vara könsneutralt eller antalsneutralt*. Som premiss till det argumentet hävdas *att äktenskapet är en förening mellan man och kvinna*. Som första pro-argument till första pro-argument hävdas *att äktenskapet har tusentals år av språklig tyngd* och det andra pro-argumentet till första pro-argumentet är *att äktenskapet beskriver en världsomspännande institution*. Vidare hävdar man som pro-argument för andra pro-argumentet för första pro-argumentet (P1P2P1) *att könsneutrala äktenskap är något helt obegripligt för större delen av*

världen. Detta pro-argument följs av ett pro-argument (P1P1P2P1): skulle könsneutralt äktenskap införas i Sverige stängs med störst sannolikhet möjligheten för adoption av barn från länder som Kina och Indien.

Det först pro-argumentet handlar om hur ett kristet äktenskap kan se ut, eller snarare hur det inte kan se ut. Detta är en ren inomkyrklig teologisk fråga, som inte har någon betydelse för hur en sekulär stat formar sin lagstiftning. Bara för att en kristen kyrka inte kan tillåta andra äktenskapsformer än den mellan två heterosexuella individer betyder det faktum inte att detta ska vara vägledande för hur staten ska ta tillvara på alla medborgares rättigheter och hindra diskriminering. Debattören argumenterar för att kristna principer borde gälla även för sekulär lagstiftning, och det är här den teologiska debatten sluta och de heterosexistiska normerna träder fram. Ett pro-argument för första argumentet går ut på att man hävdar legitimitet genom ålder, ett argument som finns närvarande även i de andra två texterna som behandlats, och detta är som sagts tidigare ett argumentationsfel då ålder inte är en legitimerande faktor i sig själv. Argumenten som byggs upp kring detta handlar om att äktenskapet är en världsomspännande institution och att man inte kan införa ett könsneutralt äktenskap eftersom det skulle vara obegripligt för resten av världen, detta avslutas med att vi i och med ett könsneutralt äktenskap riskerar att inte längre få adoptera barn från hela världen, då de inte godkänner samkönade förhållanden. Detta kluster av argument representerar åsikten att vi i Sverige måste anpassa oss till andra länder. Kan man legitimera att Sverige skall hålla kvar vid en diskriminerande praxis bara för att hålla sig väl med andra länder, det tummades inte på yttrandefriheten även andra länder uppmanade detta i och med teckningarna på profeten Mohamed cirkulerade i media. Detta symboliserar att åsikten om ett könsneutralt äktenskap som en icke-fråga, då det verkligen inte spelar någon roll att alla oavsett sexuell läggning har rätt att ingå borgerlig vigsel. Andra länder dikterar inte Sveriges inrikespolitik, är det då rimligt att göra ett undantag i frågan om könsneutralt äktenskap. Debattören är uppenbarligen av åsikten att det är viktigare att ha tillgång till adoptionsländer så som Kina och Indien, än att tillåta äktenskap för alla oavsett sexuell läggning.

Andra pro-argumentet är *att vigsel är ett religiöst begrepp som inte kan kopieras när det gäller att bestämma ordningen för ingående av partnerskap*. Det här argumentet bygger på en felaktig slutsats att äktenskapet endast är ett religiöst

koncept, vilket givetvis inte är fallet då det även idag finns möjlighet att ingå äktenskap utan religiös grund. Vänder man vidare blicken ut i Europa kan man observera länder såsom Tyskland och Frankrike där äktenskapet i juridisk mening inte är en religiös företeelse, utan en institution som upprätthålls och ingås via staten. De som vill ha en religiös välsignelse får gå till sitt trossamfund. Argumentet är således av normativ karaktär och har antingen sin grund i religiös övertygelse och/eller heterosexistiska normer. Debattören har då tagit rollen som försvarare av de gängse normerna mot dem som försöker ta sig in i den rådande normen och förändra den, det vill säga de politiserade homosexuella (Brickell, 2005:94-95).

Tredje pro-argumentet för tesen är *att könsneutralt äktenskap liknar barnets krav på millimeterrättvisa*, och som pro-argument för tredje pro-argumentet hävdas *att HomO (Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning) Hans Ytterberg står för denna modell och överskrider få sina befogenheter som ombudsman*. Huvudargumentet visar debattörens syn homo- och bisexuellas krav på likabehandling oavsett sexuell läggning, det vill säga att kravet att bli behandlade och ha tillgång av samma privilegier som heterosexuella är ett uttryck för ett barns krav på millimeterrättvisa. Uppenbarligen anser debattören att individer utanför den heterosexuella matrisen inte har rätt till samma rättigheter som heterosexuella. Det är alltså antingen ett uttryck för kulturell eller ontologisk heterosexism. Argumentet har också syftet att förlöjliga homosexuella, då de liknas vid barn, vilket stärker tanken om att det är fråga om ontologisk heterosexism, då barn anses vara under vuxna och homosexuella inte fullt likvärdiga med heterosexuella individer. Slutligen menar man att HomO går för långt när denne ansluter sig till synen att alla oavsett sexuell läggning ska ha rätt att ingå äktenskap. Detta kan snarast betecknas som ett ad hominem-argument, ett argumentationsfel, riktat mot ombudsmannen som person, och möjligen som homosexuell.

Fjärde pro-argumentet är *att en totalkonfrontation med majoriteten av religiösa ledare snarast får homofobin att växa*. Av den anledningen framgår det i texten att homosexuella och främst HomO bör avstå från att kräva inrättandet av könsneutralt äktenskap. Kulturell heterosexismen har lånat begrepp från kulturell rasism, då de i sig är symtomatiskt liknande (Brickell, 2005:87), och därför kan man dra paralleller mellan kulturell heterosexism och kulturell rasism. Om man

skulle använda debattörens argument som ett rasistiskt argument i stället för ett heterosexistiskt skulle det kunna te sig så här: *Martin Luther King borde inte gå så hårt fram i sina krav på civila rättigheter på grund av att en totalkonfrontation med den vita sydstatspopulationen skulle snarast få rasismen att växa.* Den här typen av argument skulle de flesta av oss, sannolikt även debattören, ta avstånd från, men det speglar heterosexismen som fenomen och väsen. Att det är uppenbart att det är fel att använda sig av kulturell rasism, är många individer omedvetna om sitt eget heterosexistiska handlande. David L. Wallace har i "Out in the Academy: Heterosexism, Invisibility, and Double Consciousness" beskrivit om ett liknande problem på sin arbetsplats där kursansvariga, som själva tillhörde etniska minoriteter, agerade på ett heterosexistiskt vis utan att själv vara medvetna om sitt handlande, och om hur han själv omedvetet använde argument med rasistiska undertoner då han menade att individer tillhörande etniska minoriteter var mer homofobiska än andra. Kontentan av resonemanget sammanfattas så här:

At the time, none of us appreciated the complicated ways in which race and sexual identity intersected in this case. The administrators spoke as men of color but refused to admit how their performance of heterosexual identity entailed heterosexism. And I was so focused on performing my gay sexual identity that I unconsciously performed racism. (Wallace, 2002:59)

Femte pro-argumentet är *att RFSL som driver kampen om ett könsneutralt äktenskap knappt har 5000 medlemmar till antalet.* Med det menar debattören att förankringen hos folk i allmänhet och inte heller bland de homosexuella inte är helt solid. Man kan om man vill titta på en lobbyorganisation som arbetar mot ett könsneutralt äktenskap: Bevara Äktenskapet, till vilka debattören vill att folk vänder sig och undertecknar deras upprop, som har cirka 58000 underskrifter i skrivande stund, vilket utgör cirka 0,8 % av Sveriges myndiga befolkning. Detta i sig säger inte mycket, då siffrorna inte beskriver hur stort det egentliga antalet är för vardera sidan. Det är dock en effektiv argumentationsteknik om man vill framställa motståndaren som högljudda men få.

Det sjätte och sista pro-argumentet för tesen är *det för många kristna homosexuella är det däremot viktigt att kyrkan får behålla sin vigselrätt.* Termen

många är i sig otydlig och dessutom subjektiv, men som det framställs kan det tolkas som om det är en minoritet högljudda politiserade homosexuella, allierade med RFSL och HomO som är för ett könsneutralt äktenskap, medan *många* homosexuella faktiskt är emot RFSL och HomOs ståndpunkt i frågan. Återigen använder sig debattören av en effektiv argumentationsteknik, men som skulle falla under kategorin argumentationsfel. Vidare kan man notera att debattören blandat ihop äktenskapsutredningen arbete och uppgift. Äktenskaps- och partnerskapsutredningen har haft två frågor att titta på: de skulle undersöka huruvida man skulle tillåta äktenskap mellan samkönade par och man skulle titta på formerna för ingående av äktenskap (SOU 2007:17). De två frågorna hade inte med varandra att göra, så rent teoretiskt kunde man ha bestämt sig för att man inte borde tillåta könsneutrala äktenskap och i den andra frågan bestämt sig för att trossamfundet inte borde innehålla vigselrätt vilket endast skulle innehållas av staten enligt fransk och tysk modell.

3.4 Sammanfattning

Tre analyser har gjorts på respektive argumentationsanalys i kapitel tre. De tre olika texterna som legat till grund för argumentationsanalysen hade en gemensam tes: att könsneutralt äktenskap inte bör tillåtas. Argumentationen i texterna liknade i många avseende varandra men man kan ändå konstatera att var och en av de tre texterna innehade särpräglade argument. De tre texterna innehöll i olika utsträckning kulturellt och ontologiskt heterosexistiska argument och argumentationsfel förekom av vad man får anta vara skäl som får argumenten att verka dramatiska och ha en större effekt på läsaren. De två första texterna saknade religiösa argument emedan den sista texten hade ett par teologiskt kristna argument.

De tre texterna behandlade frågan om huruvida det är diskriminerande att behålla ett heterosexuellt äktenskapsbegrepp, där samtliga kan konstateras vara överens om att diskriminering inte förelåg. Första och andra texternas författare menade att det inte förelåg diskriminering, då på grundval av att homosexuella faktiskt får gifta sig, bara inte med vem som helst. Debattörerna blandade, i argumentationen, ihop sexuell läggning med parafilier, vilket i sig är en

heterosexistisk ståndpunkt, då heterosexuell läggning anses vara det normala emedan allt annat är det anormala. Tredje texten talade snarare om att det rörde sig om millimeterrättvisa att kräva ett könsneutralt äktenskapsbegrepp.

Författaren till första texten använde sig av FN-konventioner för att bygga upp auktoritetsargument, men använde sig utav en fri tolkning av konventionstexterna för att bättre passa argumentationen. Första och andra texten fokuserade vid att ett könsneutralt äktenskap inte är bra för barnen, då politiserade homosexuella skulle bryta ner normen om äktenskapet, och i och med detta kunde man dra slutsatsen att de inte fann homosexuella som lämpliga föräldrar. I anslutning till detta argumenteras också för att reproduktionen är knuten till äktenskapet som institution, och att medvetet skaffa barn inom ett homosexuellt, biologiskt sterilt, förhållande var att betrakta som omoraliskt. Eftersom ett homosexuellt par är biologiskt sterilt skall de inte heller kunna ingå i ett äktenskapsbegrepp, då äktenskapet som institution var knutet till barn och fertilitet. Den sista texten behandlade barn ur ett annat perspektiv, då debattören menade att en könsneutral äktenskapslagstiftning skulle leda till att länder såsom Kina och Indien inte skulle kunna tänka sig att tillåta adoptivföräldrar från Sverige. Debattören menade då att det var av större vikt att kunna fortsätta adoptera från länder såsom Kina och Indien än att införa en könsneutral äktenskapslagstiftning.

De tre texterna behandlade alla äktenskapsbegreppets ålder som i sig en legitimerande faktor att behålla äktenskapsbalken som den ser ut idag. Att hänvisa till ålder är dock inte legitimerande i sig, det är ett argumentationsfel, men det är ett kraftfullt argument om man vill bilda opinion. Ska man sammanfatta utbredningen av heterosexistiska argument kan det sägas nitton huvudargument gjordes i de tre texterna och utav dem var sexton heterosexistiska.

4 Avslutning

4.1 Slutsats

I studiens startskede hade jag en förförståelse om att motståndarsidans argumentation, om varför könsneutral äktenskapslagstiftning inte kunde accepteras, skulle bestå utav en lång rad kvasireligiösa argument. Jag hade svårt att se hur man skulle kunna debattera emot lagändring som egentligen enbart berör homo- och bisexuella. Det föreföll troligare att frågan om könsneutralt äktenskap snarast skulle vålla en inomkyrklig debatt, där man med hjälp av teologiska argument skulle kunna komma fram till vad som är förenligt med den religiösa läran. En inomkyrklig debatt pågår, men den sekulära debatten är den som fått störst utrymme, och den har nästan uteslutande drivits av individer som på olika sätt är knutna till religiösa samfund, och de har fört debatten i sin roll som religiösa företrädare, men med nästan uteslutande sekulariserade argument. Min frågeställning löd så här: *Vilka argument förs fram av motståndarna till en könsneutral äktenskapslagstiftning, och hur är dessa underbyggda? Har man genom dessa argument en ambition att bilda opinion utanför den egna gruppen och vad kan en sådan debatt få för samhället?*

Argumenten utkristalliserades ur texterna och ordnades genom en argumentationsanalys och finns redogjorda för i bilaga ett till tre. När det kommer till hur dessa argument är underbyggda kan det sägas att de, nästan uteslutande, har en heterosexistisk form, det vill säga att argumentationen byggts upp kring heterosexuell norm som grund för vad som är acceptabelt. Jag fann att debattörerna begagnat sig utav både ontologisk såväl som kulturell heterosexism, vilket innebär att de ser på homo- och bisexuella som både underlägsna och som en politiserad grupp, utanför den rådande heterosexuella normen, med en ambition att förändra den. Vidare förekommer också antingen ignorans eller ett medvetet val att klumpa ihop allt som rör hbt-frågor och alternativa normer utanför den

heterosexuella matrisen. Som exempel kan nämnas att man inte gör några skillnader mellan sexuell läggning, sexuella identiteter och parafilier, vilket är nödvändigt för att man ska kunna föra en konstruktiv debatt i sakfrågan. Det kan noteras att man inte ser heterosexualitet som en läggning, utan som den acceptabla normen.

Argumentationen som förs i texterna är uppbyggda på ett sådant sätt så att de ska verka övertygande. Debattörerna har gjort argumentationsfel, det förekommer logiska felslut och man vädjar frekvent till individers patos. Vid två tillfällen använder man sig FN-konventionernas goda namn för att skapa legitimitet åt argumenten, men i båda fallen har man valt att tolka konventionstexterna på ett fritt sätt som inte överensstämmer med gängse praxis. FN-konventioner har därför enbart haft en roll som legitimitetsgrundande för respektive argument, vilket i sig är ett argumentationsfel, men med den bieffekten att argumenten blir mer övertygande. Texterna i fråga är uppbyggda så att argumentationen ska te sig trovärdig och den vänder sig medvetet till individers patos. Genom att debattörerna använder sig av en heterosexistisk argumentation vänder man sig automatiskt till alla heterosexuella individer. I debattörernas egenskap av religiösa ledargestalter kunde de lika gärna valt att legitimera sina åsikter på en teologisk grund, men en sådan argumentation hade varit begränsad till en mindre målgrupp.

Genom att debattörerna haft en heterosexistisk argumentation får den naturligtvis en större genomslagskraft i samhället än om man valt att argumentera att könsneutralt äktenskap strider mot Guds ordning. Kulturell heterosexism är något som är innebyggt hos i princip alla som innefattas av heteronormativiteten, precis som kulturell rasism finns inbyggt hos en stor del av den etniska majoriteten så väl som hos de etniska minoriteterna. Kulturell heterosexism har precis som kulturell rasism en förmåga att reproduceras genom spridning. I och med att man använder sig av heterosexistiska argument försvarar man den heterosexuella normen samtidigt som man reproducerar tanken om allt utanför den heterosexuella normen som mindre acceptabelt. Det är svårt att få en privilegierad grupp att ge upp sina privilegier till förmån för de icke-privilegierade, speciellt om man för fram argument som bygger på att alternativa normer är skadliga för den redan privilegierade gruppen och dess normer.

4.2 Reflektioner & vidare forskning

Genom uppsatsens framväxt har jag blivit allt för medveten om de värdegrunder som besitts av de debattörer som författat de texter som behandlats. Det blev något av en kalldusch att läsa deras syn på verkligheten och hur de anser att vårt samhälle skall vara uppbyggt. Heteronormativiteten verkar normerande och tvingar in individer i gängse normer och de som bryter mot dessa normer blir då automatiskt betraktade som onormala. Heterosexismen är i sig ett symptom på den rådande heteronormativiteten, och symptomen tar sig groteska uttryck. Att man inte, oavsett sexuell läggning, har rätt att ingå äktenskap i dagens samhälle på samma villkor som heterosexuella är kanske inte det värsta uttrycket av heteronormativitet. Att människor och institutioner begagnar sig av heterosexism gentemot de som bryter mot normen, och att de antagligen själva är omedvetna om sitt handlade, det är det värsta.

Vidare forskning på det här området skulle kunna röra hur man skall förmedla heteronormativiteten och dess symptom till en bredare allmänhet, då jag är övertygad om att mycket skulle kunna gå att ändra om individer vore medvetna om hur de kontrolleras utav heteronormativiteten. Studenttidningen Lundagård gjorde i senaste numret (Lundagård nr 5, 2007) en artikel som introducerades på omslaget till tidningen med rubriken: ”Studentsex – Hur fixade man ett ligg i Lund för femtio år sedan?”. Läste man artikeln, dröjde det till dess att man kom till de sista styckena innan det antagligen gick upp för många att det rörde sig om en intervju med två homosexuella killar, den ene pluggade i Lund på 50-talet och den andre på 2000-talet. Artikeln hade ambitionen att visa på hur heteronormativitet påverkar individer att tro att det rörde sig om heterosexuella amorösa eskapader av den enkla anledningen man inte nämnde vilken sexuell läggning det gällde. Heterosexuallitet är norm. Heterosexism är att ta något för givet som heterosexuellt.

5 Referenser

- Bergström, Göran & Boréus, Kristina, 2000. *Textens mening och makt – Metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*. Lund: Studentlitteratur.
- Björnberg, Ulla, Kollind, Anna-Karin & Nilsson, Arne (red), 1994. *Janus & Genus. Om kön och social identitet i familj och samhälle*. Stockholm: Brombergs förlag.
- Brickell, Chris, 2005. "The Transformation of Heterosexism and its Paradoxes" s 85-108 i *Thinking Straight – The Power, and the Paradox of Heterosexuality*. New York: Routledge.
- Damer, Edward T, 1995. *Attacking Faulty Reasoning: A Practical Guide to Fallacy-Free Arguments*. Tredje upplagan. Belmont: Wadsworth Publishing.
- Encyclopaedia Britannica, 2007. www.britannica.co.uk
- Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena, 2004. *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Andra upplagan. Stockholm: Norstedts Juridik AB.
- Feigenbaum, Erika Faith, 2007. "Heterosexual Privilege: The Political and the Personal" s 1-9 i *Hypatia*, vol. 22, nr. 1.
- Herek, Gregory M., (1990). "The context of anti-gay violence: Notes on cultural and psychological heterosexism" s 316-333 i *Journal of Interpersonal Violence*, nr 5.
- Herek, Gregeroy M., (2000). "The Psychology of Sexual Prejudice" s 19-22 I *Current Directions in Psychological Science*, vol. 9 nr. 1.
- Holmström, Krister, 2006-08-09. "I längden vinner tänkandet över tyckandet" i *Trons Värld och Bevara Äktenskapet*.
- Ingraham, Chrys (red), 2005. *Thinking Straight – The Power, and the Paradox of Heterosexuality*. New York: Routledge.
- Lindholm, Margareta, 1994. "Kan lesbiska vara kvinnor?" s 141-159 i *Janus & Genus - Om kön och social identitet i familj och samhälle*. Stockholm: Bromberg.

- Lobaugh, Edward R, Clements, Paul T & Averill, Jennifer B, 2006. "Gay-Male Couples Who Adopt: Challenging Historical and Contemporary Social Trends Toward Becoming a Family" s 184-195 i *Perspectives in Psychiatric Care*, vol. 42, nr. 3.
- Marsh, David & Stoker, Gerry (red), 2002. *Theory and Methods in Political Science*. Andra upplagan. New York: Palgrave Macmillan.
- Peel, Elizabeth, 2001. "Mundane heterosexism - Understanding incidents of the everyday" s 541-554 i *Women's Studies International Forum*, vol. 24, nr. 5.
- Rosenberg, Tiina, 2002. *Queerfeministisk agenda*. Stockholm: Atlas.
- Seidman, Steven, 1995. "From the Polluted Homosexual to the Normal Gay" s 39-62 i *Thinking Straight – The Power, and the Paradox of Heterosexuality*. New York: Routledge.
- SOU 2007:17. *Äktenskap för par med samma kön – Vigsselfrågor*. Stockholm: Fritzes Offentliga Publikationer.
- Wallace, David L., 2002. "Out in the Academy: Heterosexism, Invisibility, and Double Consciousness" s 53-66 i *Collage English*, vol. 65, nr. 1.
- Wittig, Monique, 1992. *The Straight Mind and Other Essays*. New York: Beacon Press.

Bilaga 1 Text A

Text: Upprop Bevara äktenskapet

Författare: Ärkebiskop Anders Arborelius (Katolska kyrkan), pastor Sten-Gunnar Hedin (Pingströrelsen) och generalsekreterare Stefan Gustavsson (Svenska Evangeliska Alliansen).

Publiceringsdatum: 2006-02-22

Publicerad: www.bevaraaktenskapet.nu

Snarlik artikel publicerades på SvDs debattsida på samma datum av samma debattörer.

Argumentationsanalys:

T: Inga könsneutrala äktenskap bör tillåtas

P1. Familjen, byggt på äktenskapet mellan man & kvinna, utgör den naturliga och grundläggande enheten i samhället och äger rätt till skydd från samhället.

φP1. Stipulerat i FN-konventionen om de mänskliga rättigheterna (Argumentum ad verecundiam).

P2. Föreningen mellan man och kvinna har alltid haft ensamrätt till begreppet äktenskap och åtnjutit särskilt skydd från samhällets sida [och så skall det fortsätta att vara].

φP2. Den livgivande föreningen mellan man och kvinna kan betraktas som samhällets urcell (pathos).

P3. För barnens bästa

φ1P3. Barnkonventionen – att barnet så långt som möjligt skall få omvårdnad av både sin mamma och pappa.

φ2P3. Äktenskapet är den relation som bäst tillgodoser barnens behov (Pathos).

P1φ2P3. Om äktenskapet görs könsneutralt kan det inte längre naturligt kopplas till barn och barns rättigheter – den samkönade relationen är ju principiellt steril (Ignoratio elenchi).

P1P3. Med ett könsneutralt äktenskapsbegrepp kommer barnen med nödvändighet att hamna i bakgrunden då det inte finns någon unik, av staten sanktionerad, institution för mamma-pappa-barn-relationen.

φP1P3. Inte rimligt om man sätter barnens intresse i första rummet.

P4. Det är inte diskriminerande att bevara äktenskapet mellan en man och en kvinna (Logos).

φP4. Registrerat partnerskap ger samma juridiska och ekonomiska trygghet som ett äktenskap.

P1P4. Om äktenskapsbegreppet utvidgas till att omfatta två män eller två kvinnor öppnas däremot dörrarna för att också andra samlevnadsformer, som inte är allmänt accepterade, ska definieras som äktenskap.

Bilaga 2 Text B

Text: I längden vinner tänkandet över tyckandet

Författare: Krister Holmström, Trons Värld. Stefan Gustafsson intervjuad.

Publiceringsdatum: 2006-08-09

Publicerad: Återgiven på www.bevaraaktenskapet.nu med tillstånd från Trons värld

Argumentationsanalys:

T: Bevara ett heterosexuellt äktenskapsbegrepp/ Inga könsneutrala äktenskap bör tillåtas

P1. Argumenten för ett könsneutralt äktenskap är för svaga.

P2. Äktenskapet har en urgammal definition som går ut på att det är en livslång förening mellan man och kvinna.

P3. Att ändra lagen, äktenskapsbalken, är godtyckligt eftersom man väljer att ändra på ett av många kriterier.

P1P3. Ändrar man för kön kan man lika gärna ändra antalet personer, ålder eller om det måste röra sig om människor.

P4. Könsneutrala äktenskap löser upp äktenskapet som institution (Pathos).

P5. Man kan inte jämföra heterosexualitet med homosexualitet (Pathos).

φ1P5. Där är stora skillnader mellan man och kvinna, precis som det är mellan hetero och homosexuella.

φ2P5. Heterosexualitet leder till reproduktion.

P1φ2P5. Hela mänsklighetens framtid hänger på reproduktion (Logos).

P6. Äktenskapet är det bästa för barnen.

P1P6. Äktenskapet är en institution med syfte att stärka den långsiktiga gemenskapen mellan mannen & kvinnan till gagn gör deras barn.

P1P1P6. Skiljs äktenskapet och föräldraskapet från varandra innebär det att äktenskapet inte längre är en institution som markerar föräldraskapet.

C1P6. Många barn växer upp i andra konstellationer än det traditionella äktenskapet.

C1C1P6. Lagen bör utgå från den goda principen om äktenskapet .

C2C1P6. Man kan inte blanda ihop deskriptiva och normativa perspektiv.

P7. Det är omoraliskt att medvetet planera en uppväxt för ett barn där det inte har kontakt med sina biologiska föräldrar.

C1P7. Såvida det inte rör sig om ett heterosexuellt par som inte kan få barn.

P8. Det heterosexuella äktenskapet skyddar troheten mellan parterna.

P1P8. Homosexuella är mer promiskuösa än heterosexuella.

φP1P8. Könneutrala äktenskap skulle lösa upp normen om tvåsamheten.

P1φP1P8. En del gayaktivister arbetar aktivt med ödelägga troheten som norm till förmån för full promiskuitet, även om den svenska homolobbyn än så länge ligger lågt med dessa idéer.

P9. Äktenskapet mellan man och kvinna är ett uttryck för att mannen och kvinnan behöver varandra.

P1P9. Detta är okontroversiellt när det handlar om en arbetsplats eller styrelse.

C1. Äktenskapet är diskriminerande eftersom inte alla får gifta sig.

C1C1. Inte diskriminerande eftersom alla får gifta sig men inte med vem som helst.

φC1C1. Det måste finnas lagar som hindrar människor att gifta sig med till exempel sina barn, eller med andra redan gifta människor.

C2C1. Populistiskt argument som undergräver ett meningsfullt samtal om människosyn och rättigheter.

Bilaga 3 Text C

Text: Det kristna äktenskapet kan inte vara könsneutralt

Författare: Marianne Andréas är frikyrkosamordnare i Sveriges Kristna Råd

Publiceringsdatum: 2006-03-02

Publicerad: Dagen

Argumentationsanalys:

T: Inget könsneutralt äktenskap kan tillåtas

P1. Det kristna äktenskapet kan varken vara könsneutralt eller antalsneutralt.

øP1. Äktenskapet är en förening mellan man och kvinna.

P1P1. Äktenskapet har tusentals år av språklig tyngd.

P2P1. Äktenskapet beskriver en världsomspännande institution.

P1P2P1. Könsneutrala äktenskap är något helt obegripligt i större delen av världen.

P1P1P2P1. Skulle könsneutralt äktenskap införas i Sverige stängs med största sannolikhet möjligheten för adoption av barn från länder som Kina och Indien.

P2. Vigsel är ett religiöst begrepp som inte kan kopieras när det gäller att bestämma ordningen för ingående av partnerskap.

P3. Könsneutralt äktenskap liknar barnets krav på millimeterrättvisa.

P1P3. HomO ombudsmannen Hans Ytterberg står för denna modell och överskrider då sina befogenheter som ombudsman.

P4. Totalkonfrontationen med majoriteten av religiösa ledare får homofobin att växa.

P5. RFSL som driver kampen om ett könsneutralt äktenskap är knappt 5000 medlemmar till antalet.

P6. För många kristna homosexuella är det viktigt att kyrkan får behålla sin vigselrätt.